

'Samen veilig doorwerken'

Dit protocol biedt duidelijkheid aan bedrijven, opdrachtgevers, klanten, ZZP'ers en werknemers over of en hoe er in bouw- en technieksector veilig doorgewerkt kan worden ten tijde van de coronacrisis. Ook de manier waarop werkzaamheden bij mensen thuis veilig door kunnen gaan, komen aan bod.

Uitgangspunt van dit protocol zijn de geldende adviezen en maatregelen van het RIVM. Het protocol is gebaseerd op de stand van zaken op 26 maart 2020 en zal steeds zo snel als mogelijk worden gewijzigd wanneer nieuwe adviezen of maatregelen van kracht worden.

Raadpleeg voor de algemene maatregelen en voorschriften rondom het handelen in het geval van (een verdenking van) coronabesmetting de website van het RIVM. Dit protocol beperkt zich tot de (werk)situatie in de bouw- en technieksector en aanverwante activiteiten.

Partijen richten een meldpunt in om overtredingen van de regels van veilig samen doorwerken te melden.

Uitgangspunt van het protocol

Het protocol is gebaseerd op de arbeidshygiënische strategie. Deze insteek waarborgt dat er minimaal beroep gedaan hoeft te worden op de inzet van beperkt beschikbare persoonlijke beschermingsmiddelen. De strategie bestaat er uit dat als eerste maatregelen worden getroffen om besmetting te voorkomen dat er in een omgeving wordt gewerkt met besmettingsrisico. En als dat niet mogelijk is, dus werk in gebieden met besmettingsrisico is nodig, dat met technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om besmetting te voorkomen. Tot slot zijn er specifieke situaties waarbij ook persoonlijke beschermingsmiddelen ingezet moeten worden.

De concrete uitwerking van het protocol treft u aan op de volgende pagina's. Vervolgens worden een aantal aspecten daarvan uitgelicht. In bijlage 1 vindt u een checklist om het protocol om te zetten naar een dagelijkse dagroutine. Informatie over de basis voor dit protocol staat in bijlage 2.

Samenvatting maatregelen ten aanzien van het nieuwe coronavirus voor de bouw-/technieksector				
Sector	Situatie	Bronaanpak	Technisch en organisatorisch	PBM (adembescherming, handschoenen etc)
Alle sectoren				
Algemeen (deze preventieve maatregelen moeten altijd worden opgevolgd in alle onderstaande sectoren)	Alle werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> - Niet naar het werk gaan door werknemer bij Corona-infectie van jezelf of een gezinslid. - Niet naar het werk gaan bij verkoudheidsklachten - Niet naar het werk gaan als een gezinslid koorts heeft. - Thuiswerk organiseren als de functie dat toelaat. <p>Uitzondering is de werknemer in een cruciaal beroep in een vitaal proces.¹</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Geen handen schudden. - Regelmatig de handen wassen en/of gebruik maken van desinfecterende handgel met minimaal 70% alcohol.² - Was je handen min. 6x per dag, volgens de instructie. In ieder geval voor het eten, na toiletbezoek, na het reizen met het openbaar vervoer, na het schoonmaken. - Gezicht niet of zo weinig mogelijk aanraken, in de elleboog niezen/ hoesten, zelf papieren zakdoekjes meenemen. En deze na één keer gebruik weg gooien. Daarna handen wassen. - 1,5 meter afstand houden tot andere personen.^{3 4} - Regelmatig schoonmaken. Als 	Alle hygiënische voorzorgsmaatregelen

¹ Vitale processen en cruciale beroepen: zie informatie van de Rijksoverheid. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen> Op 23 maart constateren we dat deze website niet helemaal actueel is en dat VNO_NCW in deze beter geraadpleegd kan worden: <https://www.vno-ncw.nl/weekbulletin/extra-info-lijst-cruciale-beroepen-voor-noodopvang-kinderen>

² Let op: regelmatig handen wassen en desinfecteren ontvet de huid. Daardoor neemt de barrière functie van je huis af. Gebruik daarom ook regelmatig een verzorgende handcreme.

³ . Dit geldt bijvoorbeeld ook tijdens de lunch en leveringen van leveranciers

⁴ Het streven is 1,5 meter afstand. Het gaat hierbij vooral om bewustzijn van mensen op de werklocaties vergroten. Als mensen niet anders kunnen dan dichters dan 1,5 meter bij elkaar in de buurt komen, dan gelden de hygiëne eisen

			<p>het kan spullen desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deel je gereedschap en telefoon niet met anderen. - Houd materieel, gereedschap en PBM's schoon. - Ventileer werk- en kantoorruimte. - Werk zoveel mogelijk in vaste teams 		
<p>Specifieke sectoren of werksituaties (aanvullende maatregelen bovenop de algemene preventieve maatregelen voor alle sectoren)</p>					
Werken voor particulieren en huurders van woningcorporaties/vastgoedeigenaren	Algemeen (deze preventieve maatregelen moeten altijd worden opgevolgd in alle onderstaande situaties)	<p>Vooraf:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klanten/gebruikers vragen of zij of huisgenoten/collega's etc gezondheidsklachten hebben in relatie tot Corona (hoesten, keelpijn, koorts) of behoren tot de categorie kwetsbare personen. Bewoners bepalen of zij toegang geven tot hun woning. - Klanten vragen om huis goed te ventileren - Klanten vragen om de installatie goed bereikbaar te maken 	<ul style="list-style-type: none"> - Klanten moeten 1,5 meter afstand houden - Duur van het bezoek beperken tot het noodzakelijke werk - Bij aftekenen contact door klanten met documenten of apparatuur vermijden 		
	Klanten/gebruiker of huisgenoten/collega's zonder gezondheidsklachten (in relatie tot Corona) (hoesten, keelpijn, koorts) en ook niet behorende tot de groep kwetsbare personen	- Regulier werk kan uitgevoerd worden Met inachtneming van de landelijke maatregelen m.b.t. afstand houden en hygiëne	geen	geen	
		-			-

Externe locaties (infra, bouw, utiliteit)	Aleen werken op locatie	Geen	geen	geen
	Met meerdere mensen op locatie	geen	In de schaftheet of vergaderruimte: <ul style="list-style-type: none"> - Bepaal een maximum aantal aanwezigen in de ruimte, zodanig dat altijd 1,5 m afstand gehouden kan worden. - Zorg voor minimaal 2 stoellengtes afstand tussen personen. - Houd ook bij het betreden van een ruimte rekening met 1,5 m afstand. - Spreid de schaftijden of bied extra ruimtes en schafplekken aan. - Bij instructie en toolboxen, wees er alert op dat iedereen op 1,5 m van andere personen kan blijven. Geef de instructie eventueel in meerder kleine groepen. - Instrueer de medewerkers en deelnemers aan de vergadering vooraf. - Zorg dat de ruimtes vaker schoongemaakt worden en dat er zeep/ontsmettingsmiddel en wegwerphanddoeken aanwezig zijn. - Overleg met leveranciers, onderaannemers, opdrachtgevers: Leg waar mogelijk telefonisch contact. 	geen
Zorglocatie	Laag risico ruimte ⁶	geen	geen	geen
	Hoog risico ruimte ⁷	Volg de instructies van de	Volg de instructies van de	Volg de instructies van de

⁶ Ruimtes waar geen (potentiele) besmette patiënten verblijven, ruimtes waar geen zorgpersoneel komt dat gecontamineerd kan zijn.

⁷ Denk aan triage tent, verpleeghuis kamer met zieke bewoner, IC-ruimte, ruimtes waar regime van druppelisolatie van toepassing is.

		opdrachtgever	opdrachtgever	opdrachtgever
	Luchtbehandelingskast van IC of de longafdeling	geen	geen	- Als men de afgevoerde luchtstroom kan inademen, dan FFP2 masker
Samen in een bus reizen	Alle werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> - Stel vast of er noodzaak is om samen te reizen. - Zoveel mogelijk met eigen vervoer - Alleen samen reizen als apart vervoer niet geregeld kan worden 	<ul style="list-style-type: none"> - Extra ventilatie in vervoersmiddel - Telkens op dezelfde plek plaatsnemen - Houd onderling 1,5 m afstand, ook bij in- en uitstappen. - zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) en regelmatig te desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes 	- geen

Communicatie

De Rijksoverheid heeft een uitgebreide set communicatiemiddelen gemaakt waarin de richtlijnen van het RIVM worden uitgelegd en waarop praktische aanwijzingen staan hoe de verspreiding van het coronavirus voorkomen kan worden. Via deze [link](#) kunnen campagne-middelen als posters, flyers en uitingen voor op de sociale media worden gedownload. Sociale partners hebben hun eigen kanalen om te communiceren (oa via [Vollandis](#) en [ArboTechniek](#)). Ook is er materiaal beschikbaar voor laaggeletterden. Dit materiaal kunt u gebruiken binnen uw bedrijf en op uw bouwplaats.

Algemene maatregelen en voorschriften

Maandag 23 maart heeft het kabinet verscherpte maatregelen genomen in de strijd tegen het coronavirus. Dit betekent onder meer dat alle bijeenkomsten, evenementen en samenkomsten verboden worden tot 1 juni 2020. Onder de term bijeenkomsten en samenkomsten vallen de werkzaamheden van de bouw en techniek niet. Voor de bouw is dit veelal de bouwplaats, voor de techniek zijn dit ook de werkzaamheden op locatie bij klanten (bedrijfsleven of particulier).

Uiteraard moet wel de volgende RIVM-richtlijnen van 1,5 meter afstand nageleefd worden, zowel bij het vervoer naar en van de werkplek als op de werkplek zelf:

Houd minimaal 1,5m afstand van andere mensen

Geef andere mensen geen hand

Was regelmatig je handen

Blijf thuis bij milde verkoudheidsklachten zoals snotteren, hoesten, keelpijn of koorts

Blijf thuis als je huisgenoten hebt met koorts

Als je niest of hoest, doe dat dan in je elleboogholt

Als je je neus snuit, gebruik dan papieren zakdoekjes die je direct weggooit.

Dit protocol biedt kaders en richtlijnen. Wanneer er twijfel is over de naleving van het protocol, moet daar melding van gedaan worden bij de werkgever, opdrachtgever of het bedrijf.

Vertaling van advies naar dagelijkse werkroutine

Van belang is goede vertaling van het protocol naar een dagelijkse werkroutine. In bijlage 1 is hiervoor een uitwerking opgenomen.

Stel een Corona verantwoordelijke aan op het werk

Het is van belang dat alle regels zoals die met elkaar afgesproken zijn worden nageleefd. Op de naleving van het protocol moet worden toegezien. Stel daarom één werknemer op de werklocatie aan die de corona regels kent weet toe te passen en de personen aanspreekt op naleving van de regels.

Wanneer moeten werknemers thuisblijven?

1. Werknemers blijven thuis bij klachten van neusverkoudheid of hoesten, keelpijn of koorts.
2. Werknemers blijven thuis als een van hun huisgenoten koorts heeft (totdat de huisgenoot 24 uur klachtenvrij is).
3. Wanneer ziekteverschijnselen verergeren (koorts > 38 graden Celsius en moeite met ademen) moeten zij telefonisch contact opnemen met hun huisarts.

Uitzondering op de punten 1 en 2 zijn is de werknemer in een cruciaal beroep in een vitaal proces.⁸

Beoordeling hoogrisico groep

Bij twijfel of een medewerker behoort tot de hoog-risicogroep kan de bedrijfsarts/ Arbodienst worden gevraagd om advies.

⁸ Vitale processen en cruciale beroepen: zie informatie van de Rijksoverheid.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen> Op 23 maart constateren we dat deze website niet helemaal actueel is en dat VNO_NCW in deze beter geraadpleegd kan worden: <https://www.vno-ncw.nl/weekbulletin/extra-info-lijst-cruciale-beroepen-voor-noodopvang-kinderen>

Wanneer ga je naar huis?

Van iedere aanwezige op de bouwplaats of monteur die bij consumenten thuis komt wordt verwacht dat deze verantwoordelijkheid neemt voor de eigen veiligheid en gezondheid en voor die van anderen. Ga dus naar huis bij milde verkoudheidsklachten zoals snotteren, hoesten, keelpijn of koorts. Ook hier geldt, in geval van milde klachten, de uitzondering dat bij een cruciaal beroep in een vitale functie een andere afweging gemaakt kan worden.

Wanneer worden werknemers naar huis gestuurd?

Als werknemers verkoudheidsklachten hebben, bij koorts of het niet hanteren van de veiligheids- en voorzorgsmaatregelen worden zij naar huis gestuurd. Ook hier geldt, in geval van milde klachten, de uitzondering dat bij een cruciaal beroep in een vitale functie een andere afweging gemaakt kan worden.

Mogen mensen thuiswerken?

Het advies aan werkgevers is om werknemers tot en met 1 juni zo veel mogelijk thuis te laten werken. Het is voor werknemers van belang dat zij dit op een zo gezond mogelijke manier doen, denk hierbij bijvoorbeeld aan het zorgen voor een goede werkhouding. Werkgevers kunnen werknemers hierover informeren. Dit is echter niet voor alle beroepen mogelijk.

<https://www.bouwendnederland.nl/actueel/nieuws/11338/hoer-zorg-ik-ervoor-dat-mijn-werknemers-op-een-gezonde-manier-thuiswerken>
overheid. <https://www.technieknederland.nl/cms/showpage.aspx?id=33531>

Maatregelen op de werkvloer en tijdens het werk Welke maatregelen gelden er voor de werklocaties?

In principe kan er doorgewerkt worden. Bouwplaatsen in de openlucht vormen namelijk een verminderde kans op besmetting. En voor andere locaties biedt het protocol een handreiking om infectierisico te beheersen.

Wel moeten de volgende richtlijnen worden nageleefd, bespreek deze voorafgaand aan het werk met elkaar:

1. Stel een corona verantwoordelijke aan op de werklocatie
2. Houd 1,5 meter afstand, zowel bij het vervoer naar en van de bouwplaats als op de bouwplaats zelf. Splits bijvoorbeeld groepen tijdens schaft. Lunch zoveel mogelijk in de open lucht. Lunch je in je bus? Dan doe je dat alleen.
3. Hygiëneregels moeten worden nageleefd:
  - extra schoonmaken van toiletten,
  - deurklinken goed schoonhouden,
  - materiaal voor gedeeld gebruik reinigen, voor het desinfecteren van materialen en producten is schoonmaakalcohol van 70 % (IPA) geschikt.
4. Beperk contacten met externen zo veel als mogelijk. Maak hierover afspraken met leveranciers en onderaannemers. Denk aan leveranties buiten de bouwplaats.
5. Laat de werknemers zoveel mogelijk in dezelfde teams en op dezelfde locaties werken, zodat men niet telkens met anderen in contact komt.
6. Spreek elkaar (streng) aan op (gevaar onderschattend) afwijkend gedrag en corrigeer elkaar. Neem je verantwoordelijkheid voor jezelf en collega's. Stel vragen en meld problemen bij je leidinggevende.
7. Schakel bij twijfel of grote onrust de Arbodienst of de kenniscentra van sociale partners in (Volandis, ArboTechniek).

Welke maatregelen gelden er voor het werken bij particulieren?

De plicht van werkgevers om ervoor te zorgen dat werknemers veilig kunnen werken in een veilige omgeving, geldt ook voor werkzaamheden bij particulieren.

Vooraf:

- Klanten vragen:
  - of zij of huisgenoten gezondheidsklachten hebben in relatie tot Corona
  - of zij of huisgenoten tot de groep 'kwetsbare personen' behoren, ivm ongewilde besmetting door de medewerker(s).
  - om huis goed te ventileren
  - om de installatie goed bereikbaar te maken
  - om toiletten schoon te houden.
  - om de handvatten, deurklinken meerdere malen per dag worden schoongemaakt
- Informeer werknemers dat ze vrij zijn om de werklocatie te verlaten op het moment dat ze toch tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als een klant hoestend en niezend de deur opendoet. De werknemer geeft dan aan de klant aan dat hij het i.v.m. het risico op besmetting met corona niet verstandig vindt om naar binnen te gaan en geeft dit ook door aan zijn leidinggevende of planner

Uitvoering:

Mocht er sprake zijn van gezondheidsklachten bij de klant of huisgenoten die wijzen op een Corona besmetting (hoesten, verkoudheid, koorts) of bij een klant die tot de groep 'kwetsbare personen' wordt gerekend, dan wordt het werk alleen uitgevoerd in geval van storing of calamiteit. En dan zijn aanvullende maatregelen nodig. Zie hiervoor het schema.

Afronding werkzaamheden

Voor het aftekenen van werkbonnen wordt, vanwege de mogelijke besmetting via hand-/mond-/neus-/oogcontact waar een andere oplossing gekozen. Alternatieven zijn voorhanden (zie FAQ Corona Helpdesk van ArboTechniek)

Wat is de werkwijze wanneer het werk vraagt om samenwerking waarbij het niet mogelijk is om 1,5 meter afstand te houden?

Als mensen dichters niet anders kunnen dan 1,5 meter bij elkaar in de buurt komen, dan gelden de hygiëne eisen⁹.

Communicatieactiviteiten op de werkvloer:

Plan een toolboxmeeting (eventueel online) waarin je aan de werknemers aangeeft welke voorzorgsmaatregelen door het RIVM en sociale partners in de bouw en installatietechniek zijn voorgesteld om zo veilig mogelijk te kunnen werken, en bespreek met hen het beleid dat jullie hanteren;

Via deze link kunt u de campagnemiddelen als posters, flyers en uitingen voor op de sociale media downloaden van de rijksoverheid. Of kijk op de websites van Bouwend Nederland, Techniek Nederland, [Volandis](#) (bouw) of [ArboTechniek](#) (installatietechniek)

Reizen van en naar het werk

⁹ Het streven is 1,5 meter afstand. Het gaat hierbij vooral om bewustzijn van mensen op de werklocaties vergroten. Als mensen dichters dan 1,5 meter bij elkaar in de buurt komen, dan gelden de hygiëne eisen

Kan er nog gezamenlijk gereisd worden met een bedrijfsbus?

Stel vast of er een noodzaak is om samen te reizen. Kom zoveel mogelijk alleen naar het werk. Reis alleen samen als apart vervoer niet geregeld kan worden. Als er toch samen reizen moet hanteer dan de volgende aanwijzingen:

- Zorg voor extra ventilatie in vervoersmiddel.
- Neem telkens op dezelfde plek plaats.
- Houd onderling 1,5 m afstand, ook bij in- en uitstappen.
- Zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) en regelmatig te desinfecteren met 70% isopropylalcoholdoekjes.

Concept Bijlage 1: Checklist veilig dagritme voor vakmensen

In de ochtend check bewust je gezondheid en die van je gezin; verkoudheid van jezelf of gezinslid; blijf thuis.

- **De reis;** hoe wordt deze vormgegeven
  - o Inhoud van de bedrijfsbus/eigen auto: gereedschap en materialen bv ophalen bij magazijn; contactmoment; welke maatregelen
  - o De reis zelf; bij tanken; vermijden koffie/eetstops of voldoende afstand houden
- **Aankomst** op de bouwplaats / bij particulieren thuis:
  - o Groeten op afstand
  - o Bewust vragen of iedereen gezond is, ook aan elkaar anders wegsturen
  - o Zijn er voldoende PBM's voorradig?
  - o Koffie drinken / roken
  - o Werkoverleg maatregelen
- **Starten werkzaamheden**
  - o Klaarmaken werkplek inclusief juiste PBM's;
    - Juiste handschoenen ?
    - Andere PBM's beschikbaar
  - o Hanteren gereedschap / materialen:
    - Zoveel mogelijk eigen gereedschap / vaste teams
    - Samen tillen / dragen of andere samenwerking; voldoende afstand (1,5 m) ?
    - Schoonmaken; wanneer ?
- **Schaften:**
  - o Is iedereen nog gezond ?
  - o Apart en buitenlucht
  - o Handen wassen; bepaalde voorwaarden
  - o Waar laat je de gebruikte PBM's
- **Andere contactmomenten:**
  - o Raadplegen bouwtekeningen; hoe vormgeven ?
  - o Bevoorrading materialen etc.
  - o Omgaan bezoekers, bv. eigenaren huis, of opdrachtgevers
  - o Lunch kopen in de supermarkt; beter te vermijden, en anders handen wassen na terugkomst
  - o Bij een ongeval / BHV situatie; hoe te handelen bv. bij reanimatie/mond op mond beademing ?
- Einde werkdag;
  - o Vervoer
  - o Aanvullen PBM's ?
- Naar huis:
  - o Schoonmaken bedrijfsbus / materiaal/gereedschap/keet / particuliere omgeving
  - o Hoe omgaan met de kleding / PBM's thuis ?
  - o Nog steeds gezond ?

Bijlage 2: Achtergrond informatie Onderbouwing veiligheidsprotocol (niet voor publicatie)

Stand van zaken 24 maart 2020

1. Achtergrondinformatie en gezondheidsrisico's

- Voor achtergrondinformatie, indeling en een overzicht van gezondheidsrisico's van SARS-CoV-2, de veroorzaker van CoVid-19 zie:
 LCI: <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19#preventie>
 RIVM: <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19>
 WHO https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1
 ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/coronavirus>
 CDC <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/about/index.html>
- De info en aanbevelingen van deze 5 organisaties/ partijen zijn waar mogelijk meegenomen bij de onderbouwing voor de sector Arbotechniek.

2. Wetgeving en richtlijnen

- In het Arbobesluit hoofdstuk 9 zijn richtlijnen beschreven voor werkzaamheden waarbij blootstelling aan biologische agentia mogelijk is.
- Daarnaast zijn voorschriften opgenomen voor SARS-CoV-2 in:
<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19#preventie>.
 Aan zowel het Arbobesluit als de LCI-richtlijnen moet worden voldaan voor werkzaamheden van de gezondheidsrisico's. en
<https://www.arboportaal.nl/onderwerpen/maatregelen>.

maatregelen en als laatste pas hygiënische maatregelen/ PBM.

6

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prepare/transmission.html>
<https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>

6.2 Risicogroepen

- Hierbij is uitgegaan van de lijst met kwetsbare personen zoals RIVM deze heeft geformuleerd.
- Zie: <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/vragen-antwoorden> (kwetsbare personen, mensen met een zwakke gezondheid).
- Daarnaast is van belang dat bij twijfel de bedrijfsarts/ Arbodienst kan worden gevraagd om advies.

6.3 Algemene preventieve maatregelen

- In de algemene adviezen voor de sector zijn de algemene preventieve adviezen van het RIVM overgenomen.
- Zie hiervoor: <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19> bij *Wat kun je zelf doen?*

6.4 Uitwerking arbeidshygiënische strategie

Zie hoofdtekst van dit document voor de uitwerking naar bronmaatregelen, technische en organisatorische maatregelen en persoonlijke beschermingsmiddelen.

Ademhalingsbeschermingsmiddelen

- De WHO en het LCI hebben per 18-3 en 19-3 nieuwe richtlijnen voor ademhalingsbeschermingsmiddelen opgesteld. Zie:
  - LCI: https://lci.rivm.nl/sites/default/files/2020-03/Advies%20Ademhalingsbeschermingsmaskers%20voor%20COVID_19%20%20dd%20180320.pdf
  - WHO: [https://www.who.int/publications-detail/advice-on-the-use-of-masks-in-the-community-during-home-care-and-in-healthcare-settings-in-the-context-of-the-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)-outbreak](https://www.who.int/publications-detail/advice-on-the-use-of-masks-in-the-community-during-home-care-and-in-healthcare-settings-in-the-context-of-the-novel-coronavirus-(2019-ncov)-outbreak)
- In de LCI richtlijn staat kort de huidige richtlijn samengevat:

“Op basis van de huidige kennis ten aanzien van de transmissieroute van COVID-19 via druppels en (in)direct contact, biedt een chirurgisch mondneusmasker voldoende bescherming voor gezondheidsmedewerkers die patiënten moeten verzorgen met COVID-19”.
- In de WHO richtlijn staat kort de huidige richtlijn samengevat:
  - *Personnel: caregiver*
  - *Activity: entering the patients room, but not providing direct care of assistance*
  - *Type of PPE: medical mask (+ provide medical mask to patient with respiratory symptoms)*
  - *Distance: maintain spatial distance of at least 1 m.*
- Deze gegevens zijn geïmplementeerd in het document.

Afstand

- In NL is door het RIVM het advies gegeven om 1.5 m. te bewaren t.o.v. overige personen. Deze is overgenomen in het hoofddocument.

2.9 Desinfectie

- desinfectie van materialen en producten zijn o.a. 70 % IPA en een 0.1 % chloorbleekoplossing geschikt. Zie b.v.:
  - [https://www.journalofhospitalinfection.com/article/S0195-6701\(20\)30046-3/fulltext](https://www.journalofhospitalinfection.com/article/S0195-6701(20)30046-3/fulltext)
  - <https://www.cdc.gov/infectioncontrol/guidelines/disinfection/disinfection-methods/chemical.html>
- 70 % IPA heeft de voorkeur en wordt op de website aangegeven.
- Deze worden aanbevolen voor de sector voor desinfectie van materialen en producten.